

Ha az ember fiatal felnőttként Székelyföldre költözik, és megpróbál kialakítani egy életmódot, akkor elég rövid időn belül rájön, hogy ezt nem ő irányítja, és nem éppen azt fogja csinálni, amihez neki mindig kedve van.

Ha még kifejezetten figyel is erre, akkor is valahogy a környezete eléje dob olyan – nevezzük így – lehetőségeket, amikkel kapcsolatban döntéseket kell hoznia. Él velük, vagy nem – de ezzel a döntéssel foglalkozni kell. Például történnek olyan tömegesemények, amik elkerülhetetlenek, amikről a beszélgetés is elkerülhetetlen.

A búcsú nekem soha nem volt része az életemnek,

engem nem vallásos családban neveltek, a barátaim nem az ilyen típusú szervezett, intézményesített lelki életben tették fel a belső keresés kérdéseit.

És idén először merült fel bennem a kíváncsiság, hogy milyen lehet, hogy vajon tapadnak-e ehhez az egészhez olyan szokások, tevékenységek, gondolatok, érzések, **amikkel tudnék azonosulni akár én is**

Amikor a sántikáló, fáradt, kimerült fiatalok arcába néztem, örömet és békét láttam.

Amikor a misén a számokra került a sor, és aztán láttam a képeket, ahogy azt a völgyet ellepik az emberek, akikről nem tudok semmit, de akik úgy képzem, **egymás levegőjét lélegezték a tömegekben**, hogy vajon tudna-e ez nekem mégis magánügy maradni.

Hogy tudna-e ez egy privát, végtelenül személyes és kizárólag belső élmény lenni? Hogy vajon annak a rengeteg embernek a jelenléte mit jelentene nekem, és a rengeteg ember jelenléte, mit jelent egyenként mindenkinek.

Azon gondolkodtam, hogy mi a különbség a hit és a politikai felelősség között. Hogy mi a közös.

Láttam egy felsőt, aminek a hátán azt írta,

hogy a hit nem magánügy. És amíg a szentlélekről szóló prédikációt hallgattam, folyamatosan

kerestem azt a szót, amivel a szentlelket helyettesíteni tudom, hogy felszámoljam a számomra idegen retorika okozta távolságot és teljesen nyitott szívvel tudjam hallgatni, amit hallok. Több szót is találtam, és ez mind-mind magánügy. Mint a hit általában – természetéből fakadóan.

És el tudom képzelni, hogy érzelmi alapon könnyebb kapcsolódni egymáshoz, hogy az élmény szövete valahogy hasonló.

A hit élményét úgy képelem, mint egy ijesztően mélyről jövő, erős és egységes élmény, ami vagy van, vagy nincs és a róla való elmélkedés egy állandó figyelem és párbeszéd a hit – úgymond – tárgyával. És akiknek a mindennapjaiknak része ez a gyakorlat, vagy a gyakorlattal járó összes többi körülmény, ezen az érzelmi alapon könnyen tudnak kapcsolódni egymáshoz. Magyarul:

jobban megértik egymást.

És mostanában gyakran összemoszuk a politikai felelősséget ezzel az egésszel. Hogy a hit abban az értelemben hozzátartozik a politikumhoz, hogy része annak – annak az okait meg tudom érteni (értsd: vallásszabadság). És annak ellenére, hogy a kelet-európai keresztény kultúrkörben élünk, sajnos azt nem tudom megérteni, hogy **egy olyan nyilvános gyakorlat,**

mint a politikai, hogyan tudna ennyire kizárólag érzelmiélmény-alapú lenni

. Hogy ezt a harmadikos unokahúgomnak hogyan tudná valaki elmagyarázni?

Mert nekem nem áll össze, a fideszes politikus például mit keres a papok mikrofonjánál?

Azt hiszem, politikumról, legyen az nemzeti vagy akármilyen,

de leginkább legyen szabad, és mindenki számára érthető, úgy és csakis úgy lehet értekezni, ha hasonló, mindenki számára lelki életétől függetlenül, hogy érthető és felfogható legyen. **A szentlélekkel való viszonyomra nem tudnék semmilyen közüggel kapcsolatos vitát és döntést alapozni**

. És ebben zéró ironia van.

A szabadságról, az egyenlőségről, a kritikai gondolkodásról, a kérdésekről, az újragondolásról, a fejlődésről, a kisebbségi létről, a család fogalmáról, hogyan is tudnánk egy ijesztően mélyrőljövő, erős és egységes élmény nyelvezetén keresztül vitázni. **A politikai vita nem hit- vagy vallásalapú, hanem érv alapú**

, az érv pedig logika-, ész- és valóságalapú.

Én úgy képzelem, hogy a hitem természete és szövete a magánügyem, az országom politikai ügyeinek a természete és szövete pedig nyilvános és közügy. És az előzőnek a szabadsága csakis része a másodíknak.